

Hyvää aamupäivää kaikille

Olen Olli-Poika Parviainen, Tampereen kaupunginvaltuutettu ja kaupunginhallituksen jäsen ja minulla on ilo pitää kaupunkimme puheenvuoro.

Ensiksi haluan kiittää Trondheimin kaupunkia ja tilaisuuden järjestäjiä siitä, että ylipäätänsä pääsemme pohtimaan ystävyyskaupunkiemme yhteisiä mahdollisuuksia täällä tänään.

Kerron aluksi yleisesti Tampereen tilanteesta ja keskityn puheeni lopulla pohtimaan mahdollisuuksia yhteistyöhön uusissa hankkeissa.

Tampere on Pohjoismaiden suurin sisämaakaupunki. Tampereen kaupungin alueella asuu noin 212 000 henkilöä ja kaupunkiseudulla yhteensä 341 000 asukasta. Tampere on Helsingin seudun jälkeen Suomen toiseksi suurin väestökeskittymä.

Tampereen pääkieli on suomi. Kaupungissamme on kuitenkin pieni mutta vireä ruotsinkielinen vähemmistö. 0,5 prosenttia tamperelaisista puhuu äidinkielenään ruotsia.

Tampere on imagotutkimusten ja muuttohalukkuutta mittaavien tutkimusten mukaan Suomen suosituin kaupunki asua.

Tampereen historia on vahvasti kansainvälinen. Jo teollistumisen alkuvaiheissa investoinnit, raaka-aineet ja kuluttajamarkkinat olivat kaikki ulkomaisia. Tampereen ensimmäiset yrittäjät olivat ruotsalaisia, brittejä, venäläisiä ja saksalaisia. He toivat mukanaan perinteitä, osaamista ja kansainvälisiä yhteyksiä.

Nykypäivän Tampereella kansainvälisyys on arkipäivää. Kaupunki on panostanut voimakkaasti mm. teknologiateollisuuteen ja erilaisiin yritysten kansainvälistymistä edistäviin hankkeisiin. Lähivuosien esimerkkejä näistä ovat mm. ict- ja mediasektoreita tukenut eTampere, bioteknologian BioneXt ja kulttuurialan Luova Tampere. Kaupungin kehittämishankkeilta edellytetään käytännössä aina kansainvälistä ulottuvuutta. Osaltaan tätä tukee myös yhteistyö Tampereella toimivan kahden yliopiston kanssa. Lisäksi Tampereella on edustustot Pietarissa ja Brysselissä.

Tampereella on pitkät perinteet niin sanotussa savupiipputeollisuudessa ja siitä myöhemmin kehittyneillä konetekniikan aloilla. Näihin panostetaan edelleen, vaikka kansainvälisen talouden taantuma onkin kirpaissut sektoria jonkin verran.

Ystävyyskaupunkitoiminta on jatkunut osaltamme yli puoli vuosisataa. Esimerkiksi Norrköping aloitti Tampereen avustamisen jo toisen maailmansodan aikana toimittamalla Tampereelle materiaali- ja muuta apua. Ystävyyskaupunkisuhteet virallistettiin vuonna 1956. Tästä historiasta tamperelaisia muistuttaa edelleen mm. kantakaupungissa sijaitseva Norrköpinginpuisto

Ylipäätänsä voidaan todeta, että Suomen kunnissa kansainvälisyys on lisääntynyt kuluneen kahden vuosikymmenen aikana huomattavasti. Viimeistään EU-jäsenyyden myötä uusia verkostoja on muodostettu vauhdilla.

Tampere uusi kaupunkistrategiansa viime keväänä. Uuden strategian nimi on ”Tampere Virtaa” ja sillä viitataan kaupunkia halkovaan Tammerkoskeen, jonka virrasta kaupunki on alkujaan elänyt. Kansainvälinen ulottuvuus on integroitu osaksi strategiaa. Useilla strategian päämäärillä ja tavoitteilla on yhtymäkohtia kansainvälisyyteen, monikulttuurisuuteen, kansainväliseen

verkottumiseen ja yhteiseen kansainväliseen edunvalvontaan. Esimerkiksi koulutuksen kansainvälisen työelämälähtöisyyden lisääminen ja kansainvälisten opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden houkuttelevuus Tampereelle on huomioitu strategiassa.

Ystävyyskaupunkien välinen yhteistyö on keskeinen keino strategian tavoitteiden toteutuksessa. Lisäksi Tampere kuuluu erilaisiin kansainvälisiin kaupunkiverkostoihin, kuten esimerkiksi Eurocitiesiin, YBC:hen ja ICLEIhin.

17 Tampereen ystävyyskaupunkia muodostavat merkittäviä mahdollisuuksia. Vaikka pohjoismaisuus ja eurooppalaisuus ovatkin luonnollisia viiteryhmiä, on Tampereen tuorein ystävyyskaupunki Guanzhou kiinassa.

Pormestariimme asetti pari vuotta sitten työryhmän pohtimaan ystävyyskaupunkitoimintamme kehittämistä Ystävyyskaupunkitoiminnan perinteiset ulottuvuudet kuten kulttuuri-, nuoriso-, koulu- ja urheiluvaihto kaipaavat rinnalleen uusia yhteistyön muotoja. Pohjoismaisessa yhteistyössä elinkeinoelämän näkökulman huomioiminen on perusteltua, jotta voimme vastata globalisaation haasteisiin. Tämä näkökulma nousi vahvasti esiin selvityksessämme.

Pelkästään pohjoismaisuuteen saattaa kuitenkin olla vaikea löytää omia teemoja, vaikka poikkeuksiakin toki on. Esimerkiksi Tampereen kulttuuritoimen suunnitelmat yhteisen näyttelyn organisoimiseen yhdessä pohjoismaisten ystävyyskaupunkien ja Tarton kaupungin kanssa.

Monissa hankkeissa olisi kuitenkin potentiaalia laajentaa yhteistyötä. Tampereella on EU-rahoitteisia tietoyhteiskuntaprojekteja, joissa mukana on sekä pohjoismaisia, että Baltian ystävyyskaupunkeja. Maantieteellisen kattavuuden lisääminen on nykyisin suotavaa myös ulkupuolisen rahoituksen saamisen kannalta.

Tiedämme kaikki, että lähitulevaisuuden keskeiset haasteemme liittyvät globaalimuutokseen, ilmastoon ja ympäristöön. Vaikka ekokatastrofista tulikin uutiskielessä ilmastonmuutos, tilanne on edelleen kriittinen.

Pohjoismailla on paljon annettavaa kestävässä kehityksessä, mutta meillä on myös omat haasteemme, jotka meidän on kohdattava. Tampereen osalta suurimmat haasteet liittyvät liikenteeseen ja kaupunkirakenteeseen. Näkisinkin, että ekotehokkuus ja ilmastopoliittinen yhteistyö olisivat luontevaa jatkoa ystävyyskaupunkitoiminnallemme. Voisimme oppia toisiltamme, tehdä partneriyhteistyötä eri hankkeissa ja jalostaa osaamistamme yhdessä.

Tampereella on vielä paljon työtä tehtävänä. Kaupunki on käynnistänyt tänä vuonna ECO2 - EKOTEHOKAS TAMPERE 2020 -hankkeen, jonka tavoitteena on toteuttaa kaupunkistrategian ilmastositoumuksia eri tavoin. Tavoitteemme on vähentää kasvihuonekaasupäästöjämme yli 20 % v. 2020, yli 40 % v. 2030 ja yli 80 % v. 2050 mennessä.

Powerpoint-kalvoista näette Eco2-hankkeen perusasiat. Käyn ne lyhyesti läpi. Materiaali toimitetaan käyttöönne jatkotutustumista varten.

Haluamme lisätä uusiutuvaa energiaa nykyisestä 6 %:sta 30 %:iin v. 2020 mennessä. Tavoitteet ovat Suomen mittakaavalla kunnianhimoisia, mutta tiedän esimerkiksi muualta pohjoismaista löytyvän vielä kunnianhimoisempiakin tavoitteita.

Tampereen on myös tehostettava energiankäyttöään kaupunkirakenteen tasolla. Esimerkiksi kaavoitus, rakentaminen ja täydennysrakentaminen ja liikennesuunnittelu ovat välttämättömiä keinoja ohjata kaupunkirakennetta hiilineutraalimpaan suuntaan.

ECO2 pyrkii tukemaan myös ympäristöliiketoiminnan kasvua ja nostamaan Tamperetta lähemmäs kaupunkien ilmastopolitiikan kansallista ja kansainvälistä kärkeä. Tämä onnistuu, jos voimme toimia verkostoissa muiden kaupunkien kanssa. Yhteistyö on olennaista ECO2-ohjelman menestyksen kannalta. (dia3)

Osana ECO2-hanketta Tampere on käynnistänyt ja käynnistää erilaisia pilottihankkeita. Tällaisiksi hankkeiksi on suunniteltu ainakin uuden Vuores-kaupunginosan suunnittelua ekotehokkaaksi, kantakaupungin laajoja täydennysrakentamishankkeita, passiivitalo-asuinalueen suunnittelua ja uuden neuvontakeskuksen avaamista rakentajien käyttöön. (diat 4-7)

Tampereen joukkoliikenne pohjaa tällä hetkellä vanhaan linja-autoverkkoon ja kaupungin sijainti kapealla kannaksella on haaste pelkän tilankin kannalta. Joukkoliikenteen tulevaisuus näyttää tällä hetkellä kaupunkiraitiotien, linja-autoliikenteen ja lähijunaliikenteen yhdistelmältä. Poliittiset puitepäättökset on tarkoitus tehdä vielä tänä vuonna. Pieninä yksityiskohtina otamme ensi kesänä käyttöön myös kaupunkipyörät ja aiomme lisätä keskustan kävelypainotteisuutta. (dia 8-9)

Vuoteen 2012 mennessä meillä pitäisi olla valmiit periaatteet ja toimintatavat energiatehokkaan kaupungin suunnittelemiseksi. Myös mainitsemini pilottihankkeiden pitäisi olla käynnissä. (dia 11). Tämän jälkeen ECO2-ohjelma jatkuu kaupungin strategisena hankkeena.

Monilla ystävyyskaupungeillamme ja erityisesti myös teidän edustamillanne kaupungeilla on varmasti monipuolisia näkemyksiä siitä, miten vastaamme osaltamme ilmasto- ja ilmastohaasteeseen. Meidän olisi myös pohdittava sitä, miten pohjoismaat pystyvät säilyttämään asemansa ilmastonsuojelussa ja miten voimme edistää yritystemme mahdollisuuksia esimerkiksi ilmastoteknologian markkinoilla.

Tampere kuulisi mielellään kaupunkien toimista ilmastomuutoksen torjunnassa ja siitä, onko teillä käynnissä vastaavia projekteja. Näkemykseni on, että ECO2 täydentäisi osaltaan pohjoismaista ilmastonsuojelupakettia. Kaupunkimme voivat löytää synergioita ja pyrkiä strategiseen kumppanuuteen ilmastokysymyksissä. Ilmastotalkoot ovat Tampereelle vasta alkaneet, mutta olemme halukkaita pyrkimään nopeasti tuloksiin.

Kuulisin mielelläni kaupunkien tilanteesta ilmastonsuojelussa ja ECO2-ohjelmaa vastaavissa asioissa.

Kiitos ajastanne

God morgon på er alla!

Jag heter Olli-Poika Parviainen och är stadsfullmäktig och ledamot av stadsstyrelsen i Tammerfors och jag har glädjen att ha ordet på vår stads vägnar.

Först vill jag framföra mitt tack till staden Trondheim och arrangören av evenemanget för att vi överhuvudtaget har möjlighet att dryfta de gemensamma möjligheterna med våra vänortsstäder här idag.

Först ska jag berätta allmänt om situationen i Tammerfors och fokuserar i slutet av mitt tal på att ta upp möjligheter till samarbete i nya projekt.

Tammerfors är Nordens största inlandsstad. På Tammerfors stads område bor omkring 212 000 personer och stadsregionen har totalt 341 000 invånare. Efter Helsingforsregionen är Tammerfors Finlands näst största tätort.

Huvudspråket i Tammerfors är finska. I vår stad finns det emellertid en liten men aktiv svenskspråkig minoritet. En halv procent av Tammerforsborna talar svenska som modersmål.

Tammerfors är enligt undersökningar om image och villighet att flytta Finlands populäraste stad att bo i.

Tammerfors har en starkt internationell historia. Redan i industrialiseringens början var investeringarna, råmaterialen och konsumentmarknaden alla utländska. Tammerfors första företagare var svenskar, briter, ryssar och tyskar. De förde med sig traditioner, kompetens och internationella kontakter.

I dagens Tammerfors är internationaliteten vardag. Staden har satsat starkt bland annat på teknologisk industri och olika projekt som främjar företagens internationalisering. Exempel på dessa från de närmaste åren är bland annat eTampere som stöttar ict- och mediasektorerna, BioneXt inom bioteknologi och Luova Tampere inom kultur. I praktiken krävs det alltid en internationell dimension i stadens utvecklingsprojekt. Detta gynnar för sin del även samarbetet med de två universiteterna i Tammerfors. Dessutom har Tammerfors representation i S:t Petersburg och Bryssel.

Tammerfors har långa traditioner inom den så kallade skorstensindustrin och området maskinteknik som den senare utvecklades till. Satsningar görs fortfarande på dessa även om den internationella ekonomiska recessionen har svidit i sektorn en aning.

Vänortsverksamheten har för vår del pågått mer än ett halvt sekel. Till exempel Norrköping började bistå Tammerfors redan under andra världskriget genom att sända material och annan hjälp till Tammerfors. Vänortsrelationerna blev officiella 1956. Bland annat Norrköpingsparken i stadskärnan påminner fortfarande Tammerforsborna om denna historia.

Överlag kan vi konstatera att de finländska kommunerna har blivit avsevärt mer internationella under de senaste tjugo åren. Senast i och med medlemskapet i EU har nya nätverk bildats i snabbt tempo.

Tammerfors förnyade sin stadsstrategi förra våren. Namnet på den nya strategin är ”Tammerfors flyter” och detta anspelar på Tammerforsen som klyver staden och som ursprungligen gav staden levebröd. Den internationella dimensionen har integrerats i strategin. Många av de strategiska målen och ambitionerna har beröringspunkter med internationalitet, multikulturalism, internationellt nätverkande och gemensam internationell intressebevakning. Exempelvis tar strategin hänsyn till att öka utbildningens internationella arbetslivsorientering och till att locka internationella studerande, lärare och forskare till Tammerfors.

Samarbetet mellan vänorstäderna är ett viktigt sätt att nå målen i strategin. Dessutom ingår Tammerfors i olika internationella stadsnätverk som till exempel Eurocities, UBC och ICLEI.

17 vänorter till Tammerfors innebär avsevärda möjligheter. Även om de naturliga referensgrupperna finns i Norden och Europa är Tammerfors nyaste vänort staden Guangzhou i Kina.

Vår borgmästare tillsatte för två år sedan en arbetsgrupp som ska diskutera hur vår vänortsverksamhet ska utvecklas. De traditionella dimensionerna i vänortsverksamheten så som utbyte inom kultur, ungdom, skola och idrott behöver nya samarbetsformer vid sin sida. I det nordiska samarbetet är det motiverat att ta hänsyn till näringslivets synvinkel så att vi kan möta globaliseringens utmaningar. Denna synvinkel framträdde starkt i vår utredning.

Det kan vara svårt att enbart för det nordiska hitta egna teman, även om det givetvis finns undantag. Till exempel Tammerfors kulturverks planer på att organisera en gemensam utställning med de nordiska vänortsstäderna och staden Tartu.

I många projekt finns det emellertid potential att bredda samarbetet. Tammerfors har EU-finansierade projekt kring informationssamhället där deltagarna är både nordiska och baltiska vänortsstäder. I dag är bredare geografisk täckning önskvärd även när det gäller extern finansiering.

Vi vet alla att våra största utmaningar inom den närmaste framtiden gäller den globala förändringen, klimatet och miljön. Även om en ekologisk katastrof på nyhetsspråk gjordes till en klimatförändring så är läget fortfarande kritiskt.

De nordiska länderna har mycket att ge i den hållbara utvecklingen men vi har också våra egna utmaningar vi måste möta. För Tammerfors del gäller de största utmaningarna trafiken och stadsstrukturen. Jag skulle gärna se att ekoeffektivitet och klimatpolitiskt samarbete vore en naturlig fortsättning på vår vänortsverksamhet. Vi kan lära av varandra, samarbeta som partner i olika projekt och förädla vår kompetens tillsammans.

Tammerfors har fortfarande mycket arbete kvar att göra. Staden har i år startat projektet ECO2 - EKOEFFEKTIVA TAMMERFORS 2020 som syftar till att fullfölja klimatåtagandena i stadens strategi på olika sätt. Vårt mål är att minska våra utsläpp av växthusgaser med mer än 20 procent år 2020, mer än 40 procent år 2030 och mer än 80 procent senast år 2050.

På powerpoint-presentationen ser ni huvudfrågorna i ECO2-projektet. Jag ska gå igenom dem kort. Ni får materialet så att ni kan sätta er in i det närmare.

Vi vill öka den förnybara energin från nuvarande 6 procent till 30 procent före år 2020. Målen är med finländska mått ambitiösa, men jag vet att det på andra håll i Norden finns mål med ännu högre ambitioner.

Tammerfors måste också effektivisera sin energianvändning på det stadsstrukturella planet. Till exempel stadsplanering, byggande och kompletterande byggande och trafikplanering är nödvändiga sätt att styra stadsstrukturen i en mer kolneutral riktning.

ECO2 strävar också efter ökad miljöverksamhet och till att lyfta Tammerfors närmare den nationella och internationella toppen inom städernas klimatpolitik. Detta lyckas om vi kan arbeta i närverk tillsammans med andra städer. Samarbete är viktigt för framgången med ECO2-programmet. (dia3)

Tammerfors har startat och startar olika pilotprojekt inom ECO2-projektet. I planerna på sådana projekt ingår åtminstone att planera den nya ekoeffektiva stadsdelen Vuores, omfattande komplementbyggnadsprojekt i kärnstaden, planering av ett bostadsområde med passivhus och att öppna ett nytt rådgivningscenter till byggarnas förfogande. (dia 4-7)

Kollektivtrafiken i Tammerfors bygger för närvarande på det gamla bussnätet och stadens läge på ett smalt näs innebär en utmaning enbart i fråga om utrymmet. Den framtida kollektivtrafiken ser för närvarande ut att bli en kombination av en stadsspårväg, busstrafik och pendeltåg. Avsikten är att politiska rambeslut ska fattas redan i år. Som små detaljer tar vi i sommar i bruk stadscyklar och vi har för avsikt att öka betoningen på promenadgator i kärnstaden. (dia 8-9)

Senast år 2012 borde vi ha principerna och metoderna klara för att planera en energieffektiv stad. Även pilotprojektet jag nämnde borde vara igång. (dia 11). Efter detta fortsätter ECO2-programmet som ett strategiskt projekt i staden.

Många av våra vänortsstäder och särskilt de städer ni representerar har säkert olika uppfattningar om hur vi för vår del ska möta klimatutmaningen. Vi bör också fundera över hur de nordiska länderna kan bevara sin ställning när det gäller att skydda klimatet och hur vi kan främja våra företags möjligheter till exempel på marknaden för klimatteknologi.

Tammerfors vill gärna höra hur era städer gör för att bekämpa klimatförändringen och om ni driver liknande projekt. Min uppfattning är att ECO2 för sin del kompletterar det nordiska klimatskyddspaketet. Våra städer kan hitta synergier och sträva efter strategiskt partnerskap i klimatfrågor. Klimatarbetet har bara börjat i Tammerfors men vi är villiga att eftersträva snabba resultat.

Jag vill gärna höra om era städers ställning i klimatskyddet och frågor motsvarande ECO2-programmet.

Tack för er tid